

TONI CATANY, RETRATS I CERÀMIQUES DE MIQUEL BARCELÓ

L'exposició "Toni Catany: retrats i ceràmiques de Miquel Barceló", deixa constància de la relació d'amistat i admiració mútua entre Catany i Barceló a través dels retrats que Catany va fer als anys 80 de Miquel Barceló i les seves extensions (els seus quadres, els seus estudis, els estris de pintura), les ceràmiques de Barceló i les fotografies que Catany va fer d'aquestes ceràmiques entre desembre de 2010 i gener de 2011.

Retrat

"En el retrat, el model, essent qui és, ha de poder semblar un altre. Que la persona que el miri es deixi fascinar per un rostre i que el vegi segons la seva pròpia imaginació. La cara d'un sabater pot semblar la d'un rei, i també al revés. Un bon retrat pot mentir en particular sense deixar de dir la veritat en general."

Toni Catany

El primer registre fotogràfic que tenim de la relació entre Toni Catany i Miquel Barceló és del gener de 1980, quan el llucmajorer fotografia una sèrie de quadres de Barceló per encàrrec de Miquel Servera, promotor cultural i fundador de la galeria Sa Pleta Freda a Son Servera. Posteriorment, Catany retrataria el pintor felanitxer en acció a mitjans dels anys 80 a Portocolom (d'aquesta sèrie en sortiria una magnífica polaroid transportada) i, en dues sessions diferents, al seu estudi de l'església del carrer d'Ulm de París, en què els retrats de Barceló, estàtics i pintant, es combinen amb les fotografies dels seus quadres, dels objectes que l'envolten (un pot amb pinzells, unes botes tacades de pintura, un escriptori amb un telèfon i un gerro amb tulipes) i l'espai on pinta.

El febrer de 1984 **Maria del Mar Bonet** actuà al Théâtre de la Ville de París. **Toni Catany**, que havia d'acompanyar-la, contactà amb **Miquel Barceló** per, tot aprofitant que havia de ser París, mirar de trobar-se amb el pintor. Barceló respongué positivament a la proposta de Catany amb aquesta postal on, curiosament, esmenta el número de desembre de 1983 de la revista *Photographies* en què apareix un extens article de **Joan Fontcuberta** il·lustrat amb les fotografies de **Tomàs Monserrat** que Catany havia rescatat de l'oblit. De la trobada en resultà la primera de les dues sessions fotogràfiques a l'estudi de l'església del carrer Ulm, aquell mateix febrer de 1984.

La postal

París, 10 gener,

Benvolgut Toni,

Molt content de tenir notícies teves. Sabia coses de tu a través de *Photographies* i T. Monserrat, perquè conec la gent que fa la revista. Les teves dates em van bé.

Podríem anar junts a veure la Maria del Mar. El meu telèfon a París és el 6288041. Truca'm abans de venir. Si tenc algun canvi de plans t'ho faré saber amb temps. Una abraçada.

Miquel Barceló

“El meu vell amic Bob Calle em va proposar com a taller l'església del carrer d'Ulm. Va ser el meu teatre, el meu taller i el meu espai de disbauxa durant tres anys, entre 1984 i 1987. Vaig anar a veure'n l'enderroc. Aquesta foto era a l'últim pis, on les monges tenien el seu refectori.”

Miquel Barceló, *De la vida mia* (Mercure de France, 2024)

“Per a la primera exposició important que vaig fer a Suïssa, a Zuric, la invitació era una foto vestit molt brut de pintura, però molt brut, perquè en aquella església feia tant de fred que jo tenia un mono de pintar de l'exèrcit suec que tenia pintura... però quilos de pintura, i amb això no tenia fred, i en Toni em va fer la foto davant d'aquell quadre que són moltíssims de llibres, és una foto molt densa...”

Miquel Barceló

Ceràmiques

“Podem entendre millor l’art de Catany quan l’utilitza per a mostrar-nos l’art d’un altre. El coneixem per la manera com mira i per la manera com retrata. Així, quan té al seu davant aquestes ceràmiques tan plenes de vida, de fum, de fosc i de misteri -una de les paraules claus de l’estètica de Catany-, la seva proposta visual no és la dels Cossiols amb què homenatjà sa mare anys enrere; no és la de les Natures Mortes, amb què assolí el reconeixement internacional; ni és la textura entre acolorida i insinuada de les polaroids transportades. No, la seva resposta al bell repte plantejat per Barceló és la de la matèria obscura dels altars profans i de l’última Venècia, al capdavant la deixa estètica del fotògraf. Fa ja temps que Catany ha assumit que, faci el que faci, és sempre ell mateix, i la fascinació que sent pel treball artístic de Barceló és veritable i, per tant, no li calen artificis per a retratar unes peces que, de manera natural, esdevindran, com les floreres fetes per la mare, les gerretes brodades de Felanitx o les miniatures perses que habiten els racons foscos i alhora il·luminats de casa seva a Barcelona, elements i objectes dels seus altars profans.”

Antoni Garau, “Els altres altars profans”, 2015

L’any 2010, Miquel Barceló proposà a Toni Catany que retratàs les ceràmiques que havia produït a la teulera de Vilafranca de Bonany, el seu personal i particular espai de creació. Catany acceptà, entusiasmada, la invitació. Durant dos mesos realitzà diverses sessions de treball a l’immens obrador que és la teulera, alguns dies al costat de Barceló, que hi continuava creant peces úniques i d’una extraordinària bellesa.

D’aquestes fotografies en resultà un llibre del qual Catany n’encarregà tres únics exemplars: un per a ell mateix, un per a Barceló, i un darrer un per a Antoni Garau, que s’havia encarregat de l’edició del volum. Aquest llibre fou la gènesi de l’exposició “Ceràmiques de Miquel Barceló” que, organitzada per la Fundació Toni Catany amb la col·laboració de l’Ajuntament de Lluçmajor, es pogué veure al claustre de Sant Bonaventura entre setembre de 2015 i gener de 2016.

“Justament jo acabava de fer les primeres peces negres fumades... En Toni Catany va arribar a fer fotos d’aquestes peces amb fons negre. Ceràmiques negres damunt de fons negres.”

Miquel Barceló

“Un autoretrat exagerat del meu cap.

(No tenia gaire bona imatge de mi mateix en aquella època...)

Està fet amb una desena de maons humits. Ho vaig enrotllar tot com si fos un nyoqui monstruós. A cops de puny hi vaig donar forma. Perforat.

Després de coure-ho, encara hi vaig jugar amb el carbonet.”

Miquel Barceló